

НАВІЖИ
Молодці
Українці!

Березень
2016

Дніпро

Український Ювілейний Місячник

Березень
2016

ISBN:

Видавництво “Навіки”
© Василь Пишний

Марійка ПІДГІРЯНКА

* * *

Ой, не нам, та не нам,
В кайданах ходити!
Ой, не нам, та не нам,
Ворогам служити!
Покорятися панам
Та ще чурам панським.
Ой, не нам, та не нам,
Онукам гетьманським!
Ой, не нам, та не нам,
Конати в неволі,
Дать орать ворогам
На своєму полі.
Карки гнуть під ярмом
Шляхетським, москальським,
Ой, не нам, та не нам,

Потомкам козацьким!
Ой, не нам вічно жить
В оковах, що тиснуть,
Гей же руки пружить,
Хай окови тріснуть!
Ну ж в огні боротьби
Серце й дух кріпити,
Бо не ми, ой не ми
Будемо хилитись.
Ой, не нам вічно жить,
Дивлячись в могили.
Браття! Ну ж гартувать
Молодії сили!
Серцем, духом, грудьми
Край свій боронити.
Хай світ знає, що ми
України діти!

БЕРЕЗЕНЬ

1

- **125** років від дня народження **Федора Пилиповича Калиновича** (1891–?), українського математика
- **115** років від дня народження **Павла Андрійовича Байдебури** (1901–1985), українського письменника, журналіста

2

- Преподобного Федора Печерського
- **140** років від дня народження **Мирона Михайловича Кордуби** (1876–1947), українського історика
- **110** років від дня народження **Олександра Назаровича Щербаня** (1906–1992), українського вченого у галузі гірничої теплофізики

3

- **205** років від дня народження **Антіна Любича Могильницького** (1811–1873), українського поета, громадського діяча
  - **150** років від часу заснування (1866) Київської публічної бібліотеки (нині – Національна парламентська бібліотека України)
  - **130** років від дня народження **Григорія (Григор) Григоровича Холодного** (1886–1938), українського математика, астронома.
- Закінчив фізико–математичний факультет

Петроградського університету. У 1912–1917 рр. учителював у Москві, був секретарем заснованого М. С. Грушевським Українського видавничого товариства. Згодом переїхав до Києва, читав лекції з математики, фізики та космографії у старших класах Другої української гімназії ім. Кирило–Мефодіївського братства. У 1920–1924 рр. працював у освітянських органах Чернігівщини, був обраний головою місцевої «Просвіти», організував Чернігівське наукове товариство. За пропозицією О. Б. Курило долучився до термінологічної праці в Інституті Української Наукової Мови, ВУАН. Від 1924 р. – штатний працівник його природничого відділу, від березня 1925 р. – науковий секретар, а від жовтня 1926 р. – керівником Інституту, редактор його органу «Вісник ІУНМ». Холодний брав активну участь у вироблянні головних засад розвитку української термінології, редагуванні термінологічних словників. Заарештований 1929 року. Засуджений до 8 років позбавлення волі та позбавлення прав на наступні 3 роки. 1938 р. засуджений до страти.

– 125 років від дня народження **Архипа Йосиповича Кмети** (1891–1978), українського військового та громадського діяча

– 120 років від дня народження **Івана Сергійовича Паторжинського** (1896–1960),

українського співака, педагога

4

– **190** років від дня народження **Олександра Івановича Строніна** (1826–1889), українського історика, соціолога, громадського діяча

– **120** років від дня народження **Павла Кукурузи** (1896–1978), українського видавця, редактора, педагога

5

– **120** років від дня народження **Валентини Юхимівни Бжеської** (1896–1977), української актриси

3 7 по 13 березня - Масляниця

7

– **160** років від дня народження **Порфирія Денисовича Мартиновича** (1856–1933), українського художника, фольклориста,

етнографа

– **140** років від дня народження **Володимира Йосиповича Вергановського** (1876–1946), українського вченого–правознавця

– **120** років від дня народження **Івана Лаврентійовича Бронзова–Єгорова** (1896–1963), українського співака

– **110** років від дня народження **Олександра Олександровича Білокопитова** (1906, м. Мелітополь – 1937, Київ), українського музикознавця, члена Спілки Композиторів України (від 1932 – чл. правління). Закінчив Харківський музикально–драматичний інститут (1929; кл. фортепіано у П. Луценка, теорія музики у П. Козицького, С. Богатирьова). 1929 разом з О. Арнаутовим, В. Борисовим, М. Колядою, Т. Шутенко був одним із засновників Асоціації пролетарських музикантів України у Харкові. **1937 звинувачений у справі Українського радіокомітету, розстріляний.**

8

– **255** років від дня народження **Яна Потоцького** (1761–1815), польського історика, автора численних праць з історії України

9

– **202** роки від дня народження **Тараса Григоровича Шевченка** (1814–1861),

8

геніального українського поета, пророка,
художника, мислителя

- 170 років "Заповіту" (1846)
Тараса Шевченка

Здай умиру то поховайте
Мене як людину
Серед степу широкого
Найвищим пагорбом,
Щоб лани широкі
І Дніпро і кручі
Було видно було чути
Звідкись гурт пуги.
Здай поховати з українцем
У вільному морі —
Крові ворогую... отойди й
І лани, і долини
Всі повисну і повисну
До самого Бога
Милостивий — а поки що
З неба — ~~Бог~~
Зрозуміти мій брат мій
Найвищий пориває
І вразило злого крові
Волою окропить.
І лани всі землі великі
В степи вільні нові
Не забудете поховати,
~~Як людина~~ тільки ~~до Бога~~ ^{милостивий}
Мі. М.

– 130 років від дня народження **Георгія Івановича Нарбута** (1886–1920), українського графіка, ілюстратора, педагога, автора ілюстрацій до “Єнеїди” І. Котляревського,

графічної серії “Українська абетка”, ескізів українських грошових знаків, цінних паперів, поштових марок, військових мундирів Української армії, української геральдики, зокрема герба УНР - Тризуба.

10

– **100** років від дня народження **Юрія Степановича Кодака** (1916–1991), українського архітектора, скульптора, малювальника образів, артиста-маляра

– **100** років від дня народження **Івана Михайловича Задорожного** (1916–1972), українського диригента

11

– **200** років від дня народження **Олександра Степановича Афанасьєва-Чужбинського** (1816–1875), українського письменника, історика, мовознавця, етнографа

12

– **115** років від дня народження **Дмитра Івановича Ангельського** (1901–1937), українського живописця і графіка. Автор портретів олівцем, зокрема художників П. Горобця (1924) і М. Донцова (1931), обидві роботи – у Полтавському ХМ. **Розстріляний органами НКВС**

– **100** років від дня народження **Євгенії Олександрівни Маринченко** (1916–1999), українського архітектора

13

– **150** років від дня народження **Володимира Володимировича Каллаша** (1866–1918), українського літературознавця, фольклориста, бібліографа

– **150** років від дня народження **Олександра Хомича Саліковського** (1866–1925), українського громадсько–політичного та державного діяча, журналіста, публіциста

14

Початок Великого посту

Прпмц. Євдокії (свято Явдохи)

– **125** років від дня народження **Амвросія Максиміліановича (Максимович) Бучми** (1891–1957), українського актора, режисера театру й кіно, педагога

– **120** років від дня народження **Іллі Аркадійовича Віленського** (1896–1973), українського композитора

16

– **170** років від дня народження **Адріана Вікторовича Прахова** (1846–1916), українського мистецтвознавця, археолога, художнього критика

– **110** років від дня народження **Романа Олексійовича Черкашина** (1906–1993),

українського актора, режисера, педагога

17

– **160** років від дня народження **Михайла Олександровича Врубеля** (1856–1910), українського і російського живописця

– **140** років від дня народження **Вадима Михайловича Щербаківського** (1876–1957), українського етнографа, археолога, історика мистецтва

– **120** років від дня народження **Надії Віталіївни Суровцової–Олицької** (1896–1985), української письменниці, перекладача, історика, журналіста, громадсько–політичної діячки

– **100** років від дня народження **Віктора Арнольдовича Берешадського** (1916–1972), українського поета

18

– **140** років від дня народження **Йосипа Дмитровича Стадника** (1876–1954), українського актора, режисера, перекладача, педагога

– **100** років від дня народження **Галини Миколаївни Кирилової** (1916–1986), російської та української артистки балету, педагога

– **120** років від дня народження **Надії Віталіївни Суровцевої** (1896–1985), української письменниці

– **105** років від дня народження
Любомира Дмитровича Дмитерка (1911–
1985), українського письменника

19

– **100** років від дня народження
Олени Станіславівни Компан (1916–1986)
українського історика

20

Торжество Православ'я

21

– **180** років від дня народження
Василя Степановича Гнилосира (1836–
1900), українського
п и с ь м е н н и к а ,
журналіста, педагога,
просвітника.

У 1850 році
закінчив Полтавське
повітове училище.
Навчався у
Полтавській гімназії,
де був учнем
педагога Олександра
Івановича Строніна,
який викладав
історію, а літературу

у нього викладав поет і байкар Левко
Іванович Боровиковський. 1857 року
вступив до Харківського університету на
медичний факультет, а 1861 року перейшов

на історико-філологічний факультет.

Під час навчання в університеті він став одним із організаторів і активних членів Харківської громади, що залишила в історії національного руху помітний слід. Тут працювали такі, пізніше відомі українські діячі, як В. С. Мова, О. О. Потебня, Д. І. Багалій, О. Я. Єфіменко, П. С. Єфіменко, Л. М. Жебуньов, І. С. Нордега та ін. З 1860 року на громадських засадах працював розпорядником, вчителем і вихователем у недільній школі, входив до складу педагогічної ради, яка координувала діяльність всіх недільних шкіл.

Він займався також збиранням пожертв на видання українських посібників. У зв'язку з нестачею україномовних книжок, а, особливо, підручників, Василь Гнилосиров, від імені Харківської громади, звернувся з листом-проханням до Тараса Шевченка, котрий відгукнувся на нього, надіславши близько 3000 примірників свого «Букваря». Він болісно сприйняв смерть Тараса Шевченка, при цьому організувавши громадську підписку на користь родини покійного поета та

музично–літературний вечір.

Розповсюдження українських книжок також було частиною громадської діяльності просвітника. Розповсюдження книг охоплювало Охтирський, Богодухівський, Лебединський, Сумський, Суджанський, Гайворонський та інші повіти.

У 1865 році отримав у подарунок від Олександра Потебні єдиний рукопис свого українського букваря, який Василь Степанович у 1898 році передав до редакції громадівського журналу «Киевская старина», де буквар одразу

*«Тарасова світлиця» —
творіння Василя Степановича Гнилосира*

надрукували як додаток до журналу під заголовком «Руководство к обучению грамоте, составленное А. А. Потебней для малорусских воскресных школ».

Василь Гнилосир разом із своїми однодумцями здійснював етнографічні експедиції по Харківщині. Влітку 1861 року таку подорож він здійснив разом з П. О. Кулішем.

У 1861 році Василь Степанович Гнилосир припинив навчання у Харківському університеті через відсутність надійної матеріальної підтримки. Не закінчивши повного курсу історико-філологічного факультету, він склав іспит на звання вчителя. Першим місцем його роботи стала повітова школа в Охтирці, де учителював протягом двох років.

У 1864 році Василь Степанович повернувся до Харкова, де викладав в училищі й гімназії аж до 1869 року. У 1870 році він влаштувався вчителем в Звенигородське двокласне міське училище, а у 1873 році, уже в званні колезького асесора, отримав місце штатного наглядча такого ж училища в Каневі. Він викладав історію та географію, працював його

директором. В Каневі він залишався вже до кінця життя, вчителював тут протягом 23 років.

Період життя й діяльності просвітника в Каневі можна з повним правом назвати шевченківським: одним з основних обов'язків, виконуваних за велінням душі й за дорученням Київської громади, було збереження й догляд за могилою поета. У березні 1861 року приятель, студент-грек Феоктист Хартахай, котрий був на похороні Кобзаря на Смоленському цвинтарі в Петербурзі, надіслав Василю Степановичу листок з лаврового вінка, яким уквітчали мертвого поета, та дві нитки з китиці від домовини – срібну і просту. До останнього свого дня В. С. Гнилосир зберігав їх у власному щоденнику. Нині ці предмети є експонатами музею Канівського заповідника, як і документи з його архіву, де в усіх подробицях простежується історія Тарасової гори: встановлення пам'ятника-хреста, оренда й викуп землі під могилою, спорудження Тарасової світлиці, що започаткувала собою перший у світі народний музей поета – «Тарасова світлиця».

Він також був ініціатором створення «Книги для відвідувачів», яка ведеться тут уже понад 100 років. Першим розписався в ньому в 1897 році український композитор Микола Лисенко. У 80-ті роки створив рукописну книжку «До історії могили Т. Г. Шевченка».

У 1895 році керівництво відправило Василя Степановича у відставку. Не маючи засобів до прожиття він був змушений просити високого чиновника залишити його на посаді до серпня, аби дати змогу зорієнтуватися, налагодити подальше життя. Як зазначалося в «Атестаті», підписаному попечителем Київського навчального округу М. І. Зерновим 30 вересня 1896 року, В. С. Гнилосир не мав родового маєтку, завдяки якому він міг би себе матеріально забезпечити. Гарантував він йому вільне проживання в усіх містах Російської імперії і скромну пенсію. Василь Степанович залишився доживати віку в Каневі. В. С. Гнилосир тихо пішов із життя 22 жовтня 1900 року і був похований на Канівському цвинтарі, але його могила не збереглася до наших днів.

– **110** років від дня народження **Леоніда Федоровича Прядкіна** (1906–1986), українського кінооператора

– **110** років від дня народження **Осипа Андрушківа** (1906–1984), українського математика

22

Сорок мучеників

– **165** років від дня народження **Олексія Даниловича Ківшенка** (1851–1895), українського художника

– **125** років від дня народження **Пантелеймона Івановича Крайківського** (1891–1944), українського політичного та громадського діяча

23

– **140** років від дня народження **Григорія Андрійовича Ільїнського** (1876–1937), українського мовознавця, історика, археолога, етнографа, педагога, ученого, доктора філології.

19 листопада 1937 р. його заарештували і засудили до розстрілу. Вирок було виконано 14 грудня того ж року.

– 230 років від дня народження **Олексія Петровича Юшневського** (1786–1844), українського військового діяча

– 220 років від дня народження **Прокопа Михайловича Підгородинського** (1796–1884), українського співака, диригента

– 170 років від дня народження **Георгія Йосиповича Деркача** (1846–1900), українського актора, антрепренера

– 125 років від дня народження **Василя Косаренка–Косареви́ча** (1891–1964), українського публіциста, політичного діяча (США)

– 120 років від дня народження **Льва Мойсейовича Брагинського** (1896–1953), українського диригента, педагога

– 100 років від дня народження **Давида Ісаковича Каневського** (1916–1944), українського поета

24

– 110 років від дня народження **Клавдії Іванівни Шульженко** (1906–1984), української естрадної співачки

– 110 років від дня народження **Георгія Павловича Чернишенка** (1906–1990), українського живописця

25

– 145 років від дня народження **Ігоря Емануїловича Грабаря** (1871–1960),

українського живописця і мистецтвознавця
– **140** років від дня народження **Маріана Павловича Домбровського** (1876–1958), українського та польського піаніста, педагога
– **130** років від дня народження **Олексія Васильовича Маренкова** (1886–1942), українського художника
– **110** років від дня народження **Михайла Йосиповича Онішкевича** (1906–1971), українського мовознавця

26

– **110** років від дня народження **Казиміри Іванівни Полякової** (1906–2001), української письменниці

27

Свт. Григорія Палами. Собор усіх преподобних отців Києво-Печерських

– **110** років від дня народження **Івана Степановича Усенка** (1906–1987), українського геолога

28

– **125** років від дня народження **Олексі Андрійовича Слісаренка** (1891–1937), українського поета, прозаїка.

Жертва сталінського терору.

Розстріляний 3 листопада 1937 в Карелії

(урочище Сандармох).

– **110** років від дня народження **Миколи Романовича Ладиженського** (1906–1975), українського геолога

– **100** років від дня народження **Соломона Михайловича Гольбріха** (1916–2001), українського кінооператора

29

– **135** років від дня народження **Марійки Підгірянки** (1881–1963), української поетеси

– **175** років від дня народження **Марусі Вольвачівни** (1841–1910), української поетеси

– **110** років від дня народження **Георгія Германовича Гаазе** (1906–1971), українського арфіста, педагога

– **110** років від дня народження **Макара Корнійовича Мухи** (1906–1990), українського художника декоративно-ужиткового мистецтва

– **100** років від дня народження **Бориса Ізраїльовича Медовара** (1916–2000), українського вченого у галузі металургії і технології металів

30

День преподобного Олексія (Теплого Олексі)

– **130** років від дня народження **Михайла Івановича Терещенка** (1886–1956). Український підприємець, цукрозаводчик та землевласник, меценат. У березні-травні 1917 року міністр фінансів, у травні-жовтні 1917 року — міністр закордонних справ у Тимчасовому уряді Росії.

– **120** років від дня народження **Юхима Гедзя (справж. – Савицький Олексій Васильович)** (1896–1937), українського письменника. **Розстріляний 15 липня 1937 р. в Києві.**

– **120** років від дня народження **Івана Мірошниченка** (1896–1964), українського громадсько-культурного діяча (США)

31

– **210** років від дня народження **Сергія Миколайовича Орнатського** (1806–1884), українського юриста

– **150** років від дня народження **Йосипа Йосиповича Косоногова** (1866–1922), українського фізика, метеоролога

– **125** років від дня народження **Бориса Васильовича Романицького** (1891–1988), українського актора, режиссера, театрального діяча

Ювілейні книги 2016 року

- **105** років - “**Лісова пісня**” (1911) Лесі Українки
- **185** років - “**Вечори на хуторі біля Диканьки**” (1831) Миколи Васильовича Гоголя
- **435** років - “**Острозька Біблія**” (1581) Івана Федорова
- **455** років - “**Пересопницьке Євангеліє**” (1561), пам’ятка староукраїнської мови та мистецтва
- **940** років - **Ізборник Святослава** (1076), пам’ятка давньоукраїнського перекладного письменства

Вельмишановні рубанівські Отці!

Розкажу Вам історію, яка сталася зі мною в м. Дніпрі на вулиці Пастера.

Був сонячний березневий день. Я йшла по вулиці і раділа. На душі тихо-тихо. Увагу мою привернув чоловік в великих валянках і в шапці. Біля нього був розкладний стіл, завалений дерев'яними виробами.

- Доброго дня Вам! - привіталась я.

Він підняв очі і каже: "Вибирайте!"

- А звідки це? - питаю я.

- З Хмельницької області. - чую його відповідь, - там живуть два майстра по дереву. Оце їх вироби ми з моєю бабою і продаємо.

- Так а де ж баба? - дивуюсь я.

- Баба в Києві, а я тут. Зустрічаємось вдома два рази на рік - на Різдво та на Великдень. Посвяткуємо, відпочинемо, та й знову в дорогу.

- Ой, не радісно Вам живеться, - кажу.

- Чого? Радісно! Хочеш я тобі почитаю вірші про Україну?

І почав читати вірші з книжечки "Драбина" Михайла Пишного. Я стою,

як вкопана. Оце так, так!

- Я всю книжку вже вивчив, - дививться він на мене, - ти поїдь в Храм Покрови в Рубанівському, там гарні люди, великі патріоти України. І побачиш там земний рай!

У мене аж серце тьохнуло. Я ж в цьому раю часто буваю, а жодного вірша не знаю. Аж соромно стало. І щоб якось перевести розмову, кажу:

- А Ви там були?

- Та ні, це мої знайомі мені подарували. Я цю книжку всю вивчив. А тобі вірші сподобались?

- Дуже! - відповідаю. І продовжую:

- У мене таке питання до Вас, може допоможете? Чи Ваші майстри роблять дощечки з осини для ікон?

- Глянув він на мене, посміхнувся та й каже: - Дитино моя, коли ти назавжди пропишеш Бога в своєму серці, у тебе ніколи не буде ніяких запитань...

Я й пішла далі своєю дорогою, дякуючи Богу, діду Миколі, Михайлу Пишному та всім рубанівським добрим людям.

*З повагою,
Наталія Браженко*

Всечесніший отче Василю!
Вийшла книжка, присвячена 160-літтю Іллі Кокорудза, який все своє життя працював для добра людей, а тепер майже забутий, навіть ті, які вчилися в школі, подарованій подружжям Кокорудзів українським дівчатам, нічого про меценатів не знають. І то не дивно, бо про них в радянські часи не згадували, а потім школа стала російською... і так пам'ять згасла...

Хоч в книжці не дуже багато інформації про подружжя Кокорудзів (більше про випускниць і то лише одного 1953 року) все-таки вона дала поштовх для подальшого дослідження.

Кокорудз своєю діяльністю мені дуже нагадує отця Василя, який церкву відбудував, і сад посадив (біолог!) і плоди роздає прихожанам, і видає чудові, інформативні календарі, книжечки (вже в останніх появилось ISBN і копірайт ©), і дбає про духовний ріст своїх помічників - диякон Володимир Дерев'янка став священником, а Павло Тепін - дияконом. Вітаю Вас! Коли учні ростуть, то значить примножують значимість учителя, про якого так

тепло і з любов'ю написав Володимир Єфимов у своїй багатоілюстрованій, майже 600-сторінковій книзі “Битими шляхами Європи” (с. 110-122).

Якщо вдасться надрукувати ще одну книгу в честь Кокорудза поміщу там і спогад Єфимова - бо таких благодійників не так вже багато. Хай люди беруть приклад!

Зиновія Служинська, дійсний член НТШ

Анст

Отче, благословіть!

Теплим літнім вечером йшов я до річки по-над пшеничним полем. Небо було синє-синє, як волошки поміж пшеницею. Ці квіти мені нагадують батька, його очі. Мабуть, в когось з моїх прадідів були теж такі очі, той прізвище дали нам таке - Волошка. Коли я був хлопчиком, тато розповідав мені про свою родину. Жили вони біля кордону Росії з Україною у селі Плоське, Білгородської області, Олексіївського району. Родина була чимала. Дідусь Олексій та бабуся Ганна мали 9 дітей. Коли людей почали заганяти в колгосп, дід відмовився, але худобу в нього все-одно забрали. У 1932 році почався голод, дід всю їжу віддав дітям, а сам

розпух від голоду та й помер. Старшим залишився Василь, брат батька. Їсти було нічого, і щоб якось прогодувати малечу, вирішив Василь залізити у колгоспну комору (вона пуста стояла). Заліз він у комору з наміром долівку підмести, щоб на юшку хоч щось було. Та не вийшло підмести та перевіяти, та діток нагодувати - застрелив його якийсь активіст.

Ще тато розповідав мені, як вони з однолітками, такою ж голотою, зловили kota голови колгоспу та й з'їли. Дуже лютував той голова. Якби взнав, хто це зробив - застрелив би. Після Голодомору в сім'ї залишилися в живих бабуся Ганна і 5 дітей (серед них мій батько). Коли почалася Друга Світова війна, батько служив в армії. Два роки він воював, був поранений, попав у полон. Три роки був у концтаборі, два рази тікав. Ловили, знущалися, били. В третій раз втекли групою, та потрапили до союзників, які їх теж держали за колючим дротом, тіки що годували краще за німців. Потім передали їх військовим НКВД. Мабуть, сам Господь допомагав батькові, бо коли зайшов у камеру допиту, побачив офіцера НКВД

з обличчям свого друга дитинства Петра, з яким вони з'їли kota і разом бігали до дівчат у сусіднє село. Петро написав резолюцію, згідно з якою батько мав право на проживання або на Донбасі, або в Узбекистані.

Спочатку він поїхав до Узбекистану, прожив там два роки, потім переїхав на Донбас, де зустрів Галину, майбутню мою маму. Дідусів та бабусь я не знав, окрім однієї бабусі Проні, матері мами, яка і винянчила мене. Проня Василівна, так її усі сусіди називали, лікувала травами. Вона була позашлюбною дитиною і її на виховання віддали євреям. Не знаю, хто були її батьки, але бачив світлину, на якій стояв бородатий офіцер, а поряд з ним сиділа панянка у білому вбранні - оце й були її батько й мати. Євреї були добрими людьми, вони дбайливо виховували мою бабусю Проню і тому вона була грамотною і гарно шила. У Новгород-Сіверському вона зустрілася з молодим чоловіком, Денисом, моїм майбутнім дідусем, він був військовим, родина Дениса була дуже заможною, і тому його батьки були проти цього шлюбу, але Денис не послухав їх. І вони одружилися. Але бабуся рано стала

Хлопчик Володя

Бабуся Проня проробила в шахті
під землею з 1947 по 1957 рік

вдовою, бо дідусь Денис загинув на початку війни. Ешелон, в якому він їхав на фронт, розбомбили на станції Конотоп. Війну бабуся з моєю мамою пережили у родичів у Ніжинському районі в селі Велика Кошелівка. Коли німці забирали підлітків в Германію, то маму та ще кілька дівчат сховала баба Параска (якась дальня родичка).

У 1947 році - знову голод. Бабуся з мамою повернулись на Донбас, де за роботу у шахті давали пайок (два бурячка і 400 гр. хліба). Бабуся проробила в шахті під землею з 1947 по 1957 рік. Коли моя мама вчилася в ФЗУ, вона там зустріла мого майбутнього батька Андрія Олексійовича і вони одружилися. У 1952 році вмерла бабуся Ганна, але батька не пустили на похорон, бо він, як репресований, не мав права їхати у Білгородську область. Свою бабуся Проню я часто згадую. Скільки в неї було добра і любові, ніколи не жалілася, хоч дуже хворіла, ніколи не підвищувала голосу, все рівнесенько, все ладком, казала: "Господь все вправе, Йому видніше." Бабуся мене водила в Київський Софійський собор, в Києво-

Печерську Лавру. Тоді, у ті далекі 60-ті роки, радянська влада називала ці святині музеями, але люди все-одно ходили туди молитися.

Нас у батьків було троє братів, я наймолодший. Батько помер від хвороби, коли я був у 9 класі. Мамі довелось пережити смерть двох старших синів, моїх братів. Родичів майже нікого вже немає...

З Оленою я познайомився у 1980 році, коли повернувся з армії. Служив на кордоні з Іраном, зустрічалися ми три роки, і у 1983 році на Старий-Новий рік одружилися. У нас троє діток, усі провізори. Троє внучат. На початку лютого з'явилась на світ Божий ще одна онучка Поля, сестричка Лери. Лера дуже тягнеться до всього святого - просвірки, святої водички, нас благословляє. Каже нам: "Я дуже-дуже хочу в церкву!" І ми з нею часто їздимо в Рубанівський Храм. Пісень багато нових знає, щебече тільки по-українськи. І нас з бабусею навчає...

Тяжко жилося нашим батькам та дідам, але вони все пережили, ще і нас виростили та виховали. Світла їм пам'ять!

Володимир Волошкин

Отче Василю, благословіть!
Моє родинне древо, яке я почала помаленьку збирати і вивчати, складається із багатьох різних гілок. Я напишу про одну із гілок, що веде від Баранецьких до Кульчицьких, потім до Яворських, потім до Голубицьких, тобто до мене.

Рід Баранецьких-Ванькович і Яворських-Горошкевич шляхетського походження, із лицарів герба Драго-Сасів із села Кульчиці.

Це село дало Україні Гетьманів: Сагайдачного, Марка Жмайло-Кульчицького, Павла Бута. А також в цьому селі народилася мати І. Франка. І досі це село ділиться на Кульчиці Шляхетські та Кульчиці Рустикальні (тобто сільські).

Багато моєї рідні і зараз живе у Кульчицях і по всій Україні, і по всьому світу. Це і вчені, і лікарі, і вчителі, і художники, і священики, і письменники, і інші. До нашої рідні належить і митрополит Сас-Куїловський Юліан (02.05.1826-04.05.1900) - граф, митрополит Галицький і архієпископ

Львівський.

Моя баба Ганна (по-батькові) вийшла заміж за Голубицького Михайла. У них було троє дітей - Богдан, Йосип, Зиновія. Богдан - це мій батько.

А від дядька Йосипа та від тітки Зіновії я дізналась дуже багато цікавого. Ось деякі записи:

“Двоюрідний брат моєї баби Ганни Михайлівни Яворської, Баранецький Михайло, був особистим водієм Василя Сталіна, а його жінка була покоївкою у Щолокова. Мій прадід, Михайло Яворський (був 6 місяців паралізованим), за пів-години до смерті піднявся, привів себе до ладу, ліг, посміхнувся близьким (чим всіх здивував), помахав їм рукою, сказав “до побачення”, і пішов на той світ. Яворський Володимир, мій троюрідний брат, дисидент і друг В. М. Чорновола брав участь в організації Українського Хельсінського Союзу... Це ще не все, у мене великий рід... Якщо буде вгодно Богу, то я про всіх згадаю.

Олена Волошкина

Підготували:
священик Володимир Дерев'янка,
диякон Павло Тепін, Ігор Чечель,
Григорій Бондаренко,
Володимир Філіпов,
Світлана Лавриненко,
Тетяна Сокиркіна,
Володимир Єрмаков,
Олексій Єрмаков

Ілюстрації з інтернету

Дарунок

Священик Василь Пишний
Храм Покрови, с.Рубанівське,
Васильківський р-н, Дніпровська обл.,
т. +380675238992
www.naviky.dp.ua
а/с 1847, м. Дніпро, 49027, Україна

Надруковано в типографії “Літограф”

ЇУВАНІВСЬКЕ